

4. A m. kir. közellátásügyi miniszter 10.900/1943. K. M. sz. rendelete a tüzelőanyagoknak tehergépkocsival történő házhozszállítására esetén számítható pótdíjak megállapítása és a 94.000/1942. K. M. számú rendelet módosítása tárgyában.

5. A m. kir. közellátásügyi miniszter 579.123/1942. V. számú átirata az Országos Erdészeti Egyesületnek a kenyérgabona beszállgatása ügyében a m. kir. földművelésügyi miniszterhez intézett felterjesztése tárgyában.

6. A m. kir. földművelésügyi miniszter 292.738/1942. F. M. számú rendelete a szarvastehén és szarvasborjú vadászati tilalmi idejének módosítása tárgyában.

7. A m. kir. földművelésügyi miniszter 292.417/1942. III. B—2. számú rendelete a hasznosvad téli etetéséhez szükséges szalastakarmány biztoítása tárgyában.

8. A m. kir. földművelésügyi miniszternek 292.458/1942. III. B—2. számú rendelete a tenyészvadjuttatás tárgyában kibocsátott 290.904/1942. III. B—2. számú rendeletben megállapított mezei tenyésznyúl-ár módosításáról.

9. A M. Kir. Államvasutak Igazgatóságának 123.250/1942. G. II. számú átirata a talpfaszükséglet biztosítása ügyében.

IRODALOM

A magyar gazdasági élet műszaki teendői. (528 o., 7 térképmel-léklettel. Kiadta: a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet, Budapest, 1942.)

Testvéregyesületünk 1941-ben ünnepelte meg alapításának 75. évfordulóját. Ebből az alkalomból tartotta azt az előadásorozatot, amelyről lapunkban (1941. X. füzet) már megemlékeztünk.

Rámutattunk akkor arra, hogy az Egylet — a legégetőbb magyar kérdések helyes elismerésében — ezzel a vállalkozásával a gazdasági miniszter sürgős munkarendjéhez kapcsolódott, mert hiszen a megoldásra váró feladatok legnagyobb része műszaki jellegű. Mindenképen megokolt, sőt szükséges volt tehát, hogy a magyar mérnöktársadalom valamennyi ágazatát magábanfoglaló testület is segítségére siessen a kormánynak tanácsadó készségével.

Az előadók mindegyike tudása javát igyekezett adni, és komoly-súlyú, érdektelen személyiségek is megállapították, hogy javaslataik nemcsak helytállóak, hanem valóban az ország javát szolgálnák.

Az természetesen más lapra tartozik, hogy — talán a bel- és külpolitikai nehézségek miatt — az előadás-sorozatnak hivatalos helyen nem lett olyan visszhangja, amilyent megérdemelt volna, és a sürgő-seknek jelzett tervek megvalósítása bizony csak igen lassan halad előre, sőt részben — legalább látszólag — *ad acta* került.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet azonban — nagyon helye-sen — az utókor számára is bizonyosságot kívánt szolgáltatni arról, hogy mint érdekképviselő teljes mértékben megértette az idők szavát, és felelőssége tudatában minden munkát azonnal és készségesen vállalt

Az előadások teljes anyagának a kiadásával tehát — ezt az

érdekelt minisztériumok anyagi támogatása tette lehetővé — nemcsak jubileuma tényét örökítette meg, hanem kötelességteljesítését is mara-
dandóan igazolja.

A szerkesztés nem könnyű és kényes munkáját még *Feyér Gyula* végezte, aki az Egylet közlönyének sok évi irányításával kötelezte őszinte hálára műszaki társadalmunkat. Gondossága nemcsak a helyes magyarságra terjedt ki, hanem a kifogástalan és tetszetős kiállítás összes követelményeinek is eleget tudott tenni; testvéregyesületünk ta-
hát méltán lehet büszke erre a kiadványára.

A kötet ára füzve 20.— P; az Egylet tagjai igen nagy kedvez-
ménnyel 6.— P-ért kaphatják meg.

Kriváchy Ödön dr.: A fa forgalmiadó-váltása. (A „Magyar Fapiac“ kiadása, Budapest, 1942.)

A 78 oldalas ismertető az 500/1942. P. M. számú rendeletnek a fára vonatkozó szabályait tartalmazza igen jól áttekinthető formában és megfelelő magyarázatokkal; mindenképen hasznos segítsége lesz ta-
hát azoknak, akik faértékesítéssel foglalkoznak.

A bevezető rész a forgalmiadó-váltás általános jogszabályait ism-
merteti, és teljesen önálló fejezet foglalkozik a favállalatokra vonatkozó különleges előírásokkal. Igen behatóan tárgyalja a szerző a forgalmiadó-
váltás kivetésének és leróvásának a szabályait mind belföldi, mind pedig a behozatali és kiviteli forgalom esetén.

Az 5. fejezet az átlagértékek táblázatát, a függelék pedig a for-
galmiadó-váltás kulcsait tartalmazza.

A könyv ára 6 P. Beszerezhető a „Magyar Fapiac“ kiadóhivatalá-
ban (Budapest, V., Nádor-utca 26.).

Anghi-Csaba Geyza: A házinyúl-gerezna termelése és kikészítése
(A Magyar Háziipari Központ kiadása, Budapest, 1942.)

Apróállat-tenyésztésünk szépen gyarapodó irodalmának újabb
megítélésünk szerint őszinte elismerést érdemlő — terméke a 40 olda-
las kis füzet, amely világos szövegezésben és néhány jól választott
fényképpel mondja el mindazt, amit ma az egyre nagyobb értéket
képviselő házinyúl-gereznről a tenyésztőnek tudnia kell.

A Magyar Háziipari Központ (Budapest, IV., Eskü-út 6.) kétség-
telenül hasznos szolgálatot tesz a köznek, hogy ezt az ismeretterjesztő
munkát 50 fillérért árusítja.

Gyümölcstermelők naptára. (Az Északpestmegyei Gyümölcs- és
Szőlőtermelők Egyesülete kiadása. Budapest, VII., Rumbach Sebestyén-
utca 15.)

A 128 oldalas naptárban a vitaminkert-tulajdonostól a nagyter-
melőig mindenki megtalálja azt őt érdeklő fejezetet, mert nemcsak a
gyümölcstermelés legújabb kérdéseivel foglalkozik behatóan, hanem a
zöldségfélék nevelését, a szőlőművelést, virágkertészetet, baromfite-
nyésztést, méhésztet, stb. is ismerteti. Számos kép és ábra tájkoztatja
a teremlőket a korszerűbb eljárásokról, eszközökről, takarékos anyag-
felhasználásról, stb.

A naptár ára 2.— P + 12 fill. postaköltség. Beszerezhető az
Egyesületben vagy a nagyobb magkereskedésekben.

HAZAI FOLYÓIRATOK.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye. (LXXVI. kötet. 1942.)

49—50. sz. — *Bortnyák I.*: Ötvenéves az Országos Magyar Bá-
nyászati és Kohászati Egyesület, 75 éves a Bányászati és Kohászati
Lapok. — *Török K.*: A szolnoki Tiszahíd cserélése.

51—52. sz. — *Lengyel B. dr.*: Schilling Zoltán. — *R. L. dr.*: A Széchényi-Lánchíd alapkövetételének százéves fordulójára. — *Buday B.*: Kherndl Antal emlékezete.

ERTEKEZÉSEK — BESZÁMOLÓK. —: Beszámoló a Gépészeti stb. és a Közgazdasági stb. Szakosztály mérnöknevelési vitájáról.

A Műszaki Világ. (VI. évf. 1942.)

25. sz. — *Schlötter M. dr.*: A fémgalvanizálás új útjai. — *v. Görgey V.*: A harcirepülőgépek fegyverzete és műszaki teljesítményeik. (3. közl.)

26. sz. — *Varga J. dr.*: A termelés racionalizálása. — *Szendy K.*: A székesfőváros műszaki problémái és a háború. — *Bíró Z.*: Erdőgazdaságunk és a magyar jövő. —: Zilahy Lajos mérnököket akar nevelni a Kitűnőek Iskolájában.

A Vadászkutya. (III. évf. 1942.)

12. sz. — *Lelovich Gy.*: Vadászkutya szerepe a solymászatban. — *Tricska V.*: Kopóink. — *Felix E.*: Vizslák a hadiszolgálatban.

Bányászati és Kohászati Lapok. (LXXV. évf. 1942.)

24. sz. — *Esztó P.*: A magyar bányászat időszerű problémái. — *Magyarossy F. dr.*: Üzemek használatbavétele a honvédelmi törvény alapján.

Bástyánk. (II. évf. 1942. sz.)

12. sz. — *Tárczy-Hornoch A. dr.*: Dékáni beszámoló. (2. bef. közl.) — *Kassai F.*: A mi ünnepünk volt. — *Sali E.*: 1942 december 14. — *Viktor J.*: A másik ember. — *Áringer J.*: A kisebbségi élet tanulságai. — *Ruzsinszky L.*: A kutya.

Fás tudósító. (I. évf. 1942.)

11. sz. — *v. Simonkay Gy.*: A magyar erdő- és fagazdálkodás korszerűsítése. — *Veress L.*: Bányáinknak bányafával való ellátása. — *Stolpa Gy.*: Magyar termelő üzemek. (11. közl.)

12. sz. —: Külföldi tőke a magyar faiparban: —: A fa megóvása a telepen. —: Németország erdő- és fagazdálkodása készülődik a háború utáni munkára. — *Stolpa Gy.*: Üzemi és kereskedelmi rajz Lentiről. (12., bef. közl.)

13—14. sz. — *Mihályi L. dr.*: Időszerű-e a fa nyilvános árverésen való eladása. — *Földváry L. dr.*: A tölgyesek földrajzi elhelyezkedése.

Halászat. (XLIII. évf. 1942.)

12. sz. — *Unger E. dr.*: Az Országos Halászati Egyesület tiszteletbeli tagjai. — *Lukács K. dr.*: A balatoni halászat multjából. (3. közl.) — *Vásárhelyi I.*: A pézsmapocok. (2., bef. közl.)

Köztelek. (LII. évf. 1942.)

49. sz. — *v. Bernátsky K. dr.*: A keszthelyi betonlapos istállótrágyakezelési eljárás. (2. bef. közl.) — *Dóry F.*: „Jobb őszi árpavetőmagot”. — *Uzonyi F. dr.*: A fekete hernyóvész (Tarichiosis).

50. sz. — *v. Gellyey A.*: Munkásfizetési és ellátási kérdések. — *Villax Ö. dr.*: Néhány összefoglaló adat napraforgótermesztésünkről. — *Ubrizsy G. dr.*: Csillagfürtjeinket károsító gombák. — *Manninger G. A. dr.*: Megszüntethető a lencsegubacslegy kártétele. — *v. Szunyogh G.*: Az istállótrágya helyes értékelése. — *Horn A. dr.*: Állattenyésztési kutatások a Szovjetunióban.

51. sz. — *Bánffy D. báró*: A mezőgazdaság háborús feladatai. — *Somssich L. gróf*: A mezőgazdaság helyzete. — *Mutschenbacher E. dr.*: Gazdakarácsony. — *Fodor J.*: Kenyérgabonatermesztésünk a háborús gazdálkodásban. — *Herodek S. dr.*: Még több egyesületi munkát. — *Toldy M.*: Népies lótenyésztésünk a haladás útján. — *Grábner E.*: A magyar növénynevelés és vetőmagtermesztés háborús feladatai. — *Kadocsa Gy. dr.*: A lucernamagtermesztés biztosítása az állati kártevők ellen. — *Wellmann O. dr.*: Szabaduljunk a szinformatizmus béklyóitól. — *e. Dorner B.*: A „húsjellegű” sertések jelen és jövője. — *Pettenkoffer S.*: Az Afuz Ali szőlőfajta.

52. sz. — —: A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének XXXVII. nagygyűlése. — *Surányi J. dr.*: Újabb adatok a „Sumac” cukorcírokrol. — *Husz B. dr.*: A permetezőszerek megválasztása a mai háborús helyzetben. — *Rohringer S.*: Békésszentandrás.

Magyar Fapiac. (IV. évf. 1942.)

49. sz. — *Lengváry Gy. dr.*: Szakmai öniségatás a fagazdaságban.

50. sz. — —: A főváros tűzifaellátása. — —: A bányafatermelés és szállítás fokozása.

51. sz. — *Bíró Z.*: A fakérdésről. — —: A fogyasztók közvetlen fabevásárlásai.

52. sz. — —: Az Erdészeti Egyesület közgyűlése. — *Nagy I.*: A tűzifaellátás biztosítása.

Magyar Statisztikai Szemle. (XX. évf. 1942.)

9. sz. — *Farkasfalvy S. dr.*: A gyáripár 1941-ben. — *Szónyi Gy. dr.*: A részvénytársaságok újabb adatai.

Mezőgazdasági Közlöny. (XV. évf. 1942.)

12. sz. *Halács Á. dr.*: A földművelésügyi tárca az új állami költségvetésben. — *v. Nádujfalvy J. dr.*: A városbaözlönls és a gazdasági munkapolitika. — *Diószeghy*: Az 1940. év adóstatistikája. — *M. B.*: Az idej európai bortermés.

Nimród Vadászlap. (III. évf. 1942.)

35. sz. — *Sólyom*: Egyről-másról. — *Veress G.*: Tolnamegyei beszámoló. — *Torontáli*: Másfél esztendő Ó-Szerbiában. — *Nagy J. dr.*: Régibb és újabb adatok a nádifarkasok és a sakálok előfordulásairól. — *Szent-Iványi G.*: A foglyok átteleltetése. — *Geleta J.*: A mongol csodaszarvas. — *Veress G.*: A disznós-eb.

Technika. (23. évf. 1942.)

10. sz. — *Tóth J. dr.*: A keleti és nyugati székelység építészeti kapcsolatai. (2. közl.) — *Jost J.*: Makadampályák tavaszi romlása. — *Krekó B.*: Kis mechanikai elmozdulások fényelektromos úton való felnagyítása. (2. közl.) — *Domony A.*: Az alumínium-hulladékok és forgácsok feldolgozása s finomítása. — *Sándy R. dr.*: A keverékek dolgozó belső elézésű motorok tüzelőanyag adagolásával kapcsolatos törvényszerűségek. — *Gosztönyi A.*: Légbeszívószelepek.

Természettudományi Közlöny. (74. kötet. 1942.)

12. sz. — *K. Kuthy S.*: A mezőgazdasági kémia a népélelmezés szolgálatában. — *Rapaics R.*: A virágzás élettana. — *Tokody Z.*: Kris-

tályóriások. — *Kieselbach Gy.*: A zöld- vagy levélkenyér. — *A. L. dr.*: Nehéz tárgyak lebegése a mélytenger vizében. — *Keve A. dr.*: Balkáni gerle vagy kacagó gerle?

PÖTFÜZETEK. (228. sz.) 1942. 4. sz. — *László T.*: A fizikai mérések pontossága. — *Turányi P.*: Aknázó rovarlárvák. — *Koch S.*: Újabb ásványelőfordulások a szatmári bányavidéken. — *Podhrádszky J.*: A pálmalevelek Graphiola-betegsége. — *Sátori J. dr.*: Az első pézsmapocok a Hortobágyon. — *K. Gy. dr.*: Élő állati szövetek ellenállóképessége a hideggel szemben. — *Z. G. dr.*: A magzatmirigy eltávolításának következményeiről. — *Rapaics R.*: Az élőszervezet kompozíciós harmóniái. — *Rapaics R.*: A fényrehabilitás kémiai alapjai. — *Rapaics R.*: A gubacskepződés. — *Rapaics R.*: Az antociánok élettani szerepe. — *Forró M.*: A kozmikus sugárzás záporai. — *A. L. dr.*: Tömeg- és sűrűségelosztás meghatározása elektrónmikroszkóppal. — *Simon B.*: Mélyfészű földrengések. — *Tóth G.*: A széndioxid körforgása a légkörben és a tengerekben.

Vadászat-Halászat. (X. évf. 1942.)

23. sz. — *Szádeczky-Kardoss B.*: Farkasok.

24. sz. — *Balogh A.*: A túlfokozott kezdőbesség kellemetlen következményei. — *Vásárhelyi I.*: Vándorsólyom fészkeléséhez. — *Orday D.*: A visszatért Délvidék vadászati lehetőségei.

Vadászat. (II. évf. 1942.)

34. sz. — *Mészáros P.*: Válasz aktuális kérdésekre. — —: Mivel és hogyan mérgezzük a farkasokat? — *Gy. Takách Gy.*: Egy kis terefe az őzokról. — *Vásárhelyi I.*: A füleskuvik.

35. sz. *Pozsonyi A.*: Javaslatok a közbirtokossági és községi területek bérbeadására és az elintézetlen vadászterületek rendezésére. — *Szent-Iványi G. dr.*: Apróvad-nagyvad. (1. közl.) — —: Hogyan lehet teljesen meggyógyítani a nyúlragta gyümölcsfákat?

36. sz. — *Ajtay L.*: A párengi isztina. — *Somogyi Z. dr.*: Jogos-e a vadbeugró létesítése? — *Mészáros P.*: Vadászati viszonyaink a háború után. (1. közl.) — *Teőke B. dr.*: A farkasmérgezés legeredményesebb módja. — *Csikszeredai*: Milyen legyen a golyósfegyver legye és irányzéka? — —: Vagy jutalomdíj vagy gerezna! — —: Rendelettel tilalmazni kell a vadlibavadászatot!

KÜLFÖLDI LAPSZEMLE.

ALLGEMEINE FORST- UND JAGDZEITUNG. 1942. 10—12. sz.

Zimmerle: Adatok a württembergi kőrís élettanához. (Beiträge zur Biologie der Esche in Württemberg.) 245—255., 273—283. és 308—318. oldal.

A kitünő tulajdonságú kőrísről — nyilván, mert viszonylag kisebb területet foglal el erdeinkben — még az igen bő német irodalom sem adott eddig pontosabb fatermelési tájékoztatót.

Ezért nagyjelentőségű a szerző munkája, amely a kérdés minden részletének a feltárásával igazán kiváló szolgálatot tett nemcsak a tudománynak, hanem a gyakorlatnak is.

A vizsgálatok mind az elegyetlen, mind pedig a más fafajokkal elegyes kőrísállományokat felölelték, és a mintaszerűen létesített próbateretek szolgáltatta eredmények teljesen megbízhatók.

Lapunk korlátozott terjedelme, sajnos, nem engedi, hogy részletesebb ismertetőt adjunk.

Egy körülményt azonban ki kell emelnünk.

Württembergben az *elegyetlen kőrisállományok teljesítőképessége mindenhol és minden tekintetben lényegesen meghaladta az elegyese-két*. Így lesz ez valószínűleg máshol is, és ezért igen megszívlelendő a szerző tanácsa: *elegyítés esetén is foltokban vagy csoportokban telepít-sük meg a kőrist!*

A tanulmány befejező részében közölt vastagfatömeg-táblázat és a törzsalak vizsgálatának az eredményei maradandó értékei német kartársaink kutató munkájának.

Gaber: A japán és német vörösfenyő összehasonlítása. (Untersuchungen an Lärchenholz aus deutschem und japanischem Samen.) 255—261. old.

Badenben sokhelyütt található japán-vörösfenyő (*Larix leptolepis*), amelynek a fejlődése teljesen kielégítő.

A szerző vizsgálatai szerint azonban szilárdsági adatai lényegesen gyengébbek, mint az őshonos fajrokonáéi; erről a közölt táblázatok részletes tájékoztatást nyújtanak.

Megállapította a szerző azt is, hogy a termőhelynek a szilárdsági tulajdonságokra való hatását nem lehet ezidőszerint még kimutatni, s hogy az idős fa szilárdsága lényegesen nagyobb a fiatalénál.

Zentgraf: A vihar hatása a lúállományokra. (Sturmeinwirkungen auf Fichtenbestände.) 268—270. old.

A szerző azt a kárt latolgatja, amelyet a vihar alkalmával egymást csapkodó ágak okoznak a koronákban, a tűállomány jelentős részének a leverésével.

1942. április 28-án Baden déli részében nagy vihar dúlt, amely igen sok kárt okozott. A szerző pontosan megszámlolta egy idős lúcosban a földre vert tűkből az 1 m²-re eső mennyiséget és megállapította, hogy azok felülete összesen 4,6 m² volt.

Burger adatai szerint egy ha lúcos tűinek az összes felülete kb. 230.000 m², és 1 m³ faanyag előállításához 10.000 m² levélfelület szükséges.

Az említett vihar — amely ha-kint 46.000 m² felületű fenyőtűt vert le — tehát kb. 4,6 m³ növendéktől fosztotta meg ha-kint az erdőt.

Zimmerle: Az éger vizsgálata. (Untersuchungsergebnisse bei der Schwarzerle.) 297—307. old.

Németországban kevés az éger, és ezért érthető, hogy a szerző örömmel ragadta meg az alkalmat, amely egy nagyobb égerállomány letarolásásával kapcsolatban részletes felvételeket tett lehetővé számára.

A mindössze 11 oldalra terjedő tanulmány iskolapéldája annak, hogy a legkisebb vizsgálati anyag is értékes eredményekkel gyarapíthatja tudásunkat, ha a feldolgozásban mindenre kiterjedő gondosság és lelkiismeretesség érvényesül.

A szerző összeállította vastagfatömeg-táblázatnak nemcsak helyi jelentősége van, hanem hasznosan bővíti az amúgyis kevés számú hasonló munkák körét.

Az égetőrsz alakjára vonatkozó vizsgálatok pedig még a német irodalomban is úttörésnek tekinthetők.

CENTRALBLATT FÜR DAS GESAMTE FORSTWESEN. 1942. 10. sz.

Lohwag: Mitől pusztulnak a fák a lainzi állatkertben. (Zum Sterben der Bäume im Lainzer Tiergarten. Wien.) 179—196 old.

A károsítók legnagyobbbrészt a különböző gombák között kere-sendők/ Pusztításukról a szerző pontos beszámolót ad néhány szép fénykép kíséretében.

SCHWEIZERISCHE ZEITSCHRIFT FÜR FORSTWESEN. 1942. 12. sz.

Oberli: A vörösfenyő telepítése természetes elterjedési határain túl. (Bericht über die Reise zum Studium des Anbaus der Lärche ausserhalb ihres natürlichen Verbreitungsgebietes.) 313—329 old.

A szövetségi erdőfelügyelőség a mult évi szeptember hó 6—11-éig terjedő időben külön tanulmányutat rendezett annak a megállapítására, hogy az őshonos vörösfenyő-településeken kívül Svájcban található vörösfenyő-állományok mennyiben felelnek meg a hozzájuk fűzött reményeknek.

A kiküldött bizottság az összes helyi körülmények gondos mérle-gelése alapján arra az eredményre jutott, hogy a vörösfenyő Közép-Svájc alacsonyabb termőhelyein még 500—600 m tengerszint feletti ma-gasságban is kitűnően fejlődik, ha az évi csapadék nem haladja meg az 1200 mm-t és a talaj nem nagyon kötött és vízenyősödésre hajló.

DER DEUTSCHE FORSTWIRT. 1942. 99/100—103/104. sz.

Ernst: A cserzőkéreg-termelésre alkalmas vágásterületek kijelö-lése. (Die Auswahl der für die Gerbrindengewinnung geeigneten Hiebs-orte.) 473—475. old.

A behozatal szünetelése folytán a cserzőanyagokban bekövetkezett hiány a háborúban álló Németországot a legkörülmekintőbb gazdálko-dásra kényszeríti.

A szerző rámutat arra, hogy mind a tölgyesek, mind pedig a lúcosok mennyivel több cserzőkérget adnának, ha a termeléskor és a választékolás során a kérget is megfelelő takarékos-sággal kezelnék.

Olberg: Az erdeifenyő örökletes tulajdonságai, magtermése és tenyészállományai. (Erbanlagen, Samengewinnung, Saat-zuchtbestände der Kiefer.) 493—495 old.

Németország erdősegeinek csaknem a fele erdeifenyves. Érthető tehát, hogy az állományok minőségi javítására a szakkörök különös gondot fektetnek.

A szerző tanulmánya rövid összefoglalása a tenyészállományok kiválasztása és mag minőségének a megállapítása céljából a gyakor-latban követendő szempontoknak.

INTERNATIONALER HOLZMARKT. 1942. 48—51/52. sz.

Kaiser: Erdőművelés és éghajlatpolitikai követelmények Keleten. (Waldbau und klimapolitische Forderungen im Osten.) 48. sz. 21—22. old.

Oroszország termékeny déli részén a mértéktelen erdőpusztítás szomorú következményeként az elkopárosodás ijesztő mértéket öltött. Ezért nemcsak a meglévő vízfelületek megmaradását kell biztosítani, hanem nagyszabású tárolók építésével, az erdőterület tetemes növe-lésével és fasorok telepítésével a steppe-jelleg enyhítésére is töre-kedni kell.

Vogel: A generátoros járomű téli üzeme. (Das Generatorfahrzeug im Winterbetrieb.) 48. sz. 45—49 old.

Néhány kitűnő gyakorlati tanács fényképekkel is megvilágítva.

Hille: Korszerű tetőszerkezetek az új szociális program szerint épülő házakhoz. (Moderne Dachkonstruktionen im Wohnhausbau des neuen Sozialprogramms.) 49. sz. 55—62 old.

A fával való takarékoság követelményeinek legmesszebbmenő szemellettartásával azokat a megoldásokat ismerteti (rajzban is), amelyek — a szabványosítás segítségével — műszaki szempontból kifogástalanok, sőt a korszerűség igényeit is kielégítik.

Hilf: A nyáridöntésű erdeifenyő megóvása. (Holzerhaltung bei sommergefällter Kiefer.) 51/52. sz. 20—27 old.

A nagyon gondos, mindenre kiterjedő vizsgálatok alapján a szerző arra a következtetésre jut, hogy a nyáridöntésű erdeifenyőt is meg lehet óvni a kékrosvadástól, ha az a döntéstől számított 2—4 hét alatt a fűrészre kerül. A rönkök lekérgezését mellőzni kell, mert a kékrosvadást csak a fa nedvességtartalmának bizonyos mértékű csökkenése esetén tud fellépni.

Felfűrészelés után viszont ajánlatos a szárítás meggyorsítása, hogy a gomba pusztítását a túlságosan kevés nedvességtartalom tegye lehetetlenné.

A törzs töréséből készült fűrészáru lassabban szárad, ezért feltétlenül tető alatt kell tárolni, mert ha többször megázik, könnyen meggombásodik.

A szerző értékes tanulmánya befejezéséül nemcsak a kutatásnak ad fel néhány — a legcélszerűbb tárolási módok, a legkedvezőbb víztartalom és a legmegfelelőbb vegyi védőszerek kipuhatólására vonatkozó — kérdést, hanem a döntés, kiszállítás és üzletkötés helyes módjainak a felsorakoztatásával a gyakorlatot is igen hasznos utasításokkal látja el.

JOURNAL FORESTIER SUISSE. 1942. 4—9. sz.

Petitmermet: A fa a háborús gazdálkodásban. (Le bois dans l'économie de guerre.) 77—83. és 101—108. old.

A szerző Svájc államerdészetének a főnöke, tehát legjobban ismeri a mostani háború okozta faellátási nehézségeket s a szükség folytán most létesített faügyi osztály (Section du bois) feladatait. Az osztálynak, négy csoportja van; ezek: a) erdei munkások ügyeit, b) a szerfa-ellátást, c) a tüzi- és papírfaigények kielégítését és d) a fa ipari feldolgozásával és értékesítésével kapcsolatos ügyeket intézik. A fahasználatot már 1940-ben a rendes évi vágás kétszeresére emelték fel Svájcban. A faügyi osztály vezetői kivétel nélkül erdőmérnökök, akik az ország faellátását az erdők területének és használatuk tartamosságának a megóvásával igyekeznek kielégíteni.

Grivaz: A fűrésztelepek fával való ellátása 1942-ben. (Le revitailement des scieries en 1942.) 83—85. old.

Vaud kanton erdeiben a fokozottabb fahasználattal nem áll arányban a fűrésztelepek fával való ellátása. 1939-ben az üzemtervek rendes előírásai szerint kitermelt összes fatömegnek még 51%-a volt szerfa; 1940-ben — amikor a fahasználatokat 50%-al emelték, — ez az arány, 38%-ra csökkent, 1941-ben pedig, amikor a szabályszerűen vá-

gásra előírt fatömeg 188%-át termelték ki, az összes fatömeg már csak 33% szérfát adott. Ennek nemcsak az erdők fokozottabb igénybevétele az oka, hanem főként a tűzifaszükséglet fokozódása. S ez nemcsak Vaud kantonra érvényes, hanem az egész Svájcra.

Graff: Bádog- és faszindelytető. (La tôle et le tavillon.) 85—93. és 127—128. old.

A szerző sajnálkozik azon, hogy a hegyvidéki falvakban, sőt az egyedülálló hegyi kunyhókon is mindjobban elfoglalja a faszindely helyét a bádogtető. Ez a jelenség a hegyvidéki táj szépségét csökkenti és nem felel meg a célszerűségnek sem, mert a fa jobb hőszigetelő.

Bourquin: Cszersav-tartalmú kéreg hántása párolás útján. (La récolte de l'écorce à tan par étuvage.) 93—99. old.

A háború alatt erősen fokozni kellett a cserzőkéreg termelést a svájci erdőkben. A szerző leírja, hogy a nedvkeringés szünetelése alatt termelt lúckéregből hogyan lehet párolás útján megfelelő mennyiségű és minőségi cservasat kapni, s azt javasolja, tegyék kötelezővé a lúcfenyvesek és tölgyсарjerdők nyári vágásával kapcsolatos kéregtermelés fokozásán kívül a téli vágású lúcfenyő kérgének a hasznosítását is.

J. P. C.: Két piramis-bükk. (Deux exemplaires du hêtre pyramidal.) 111—113. old.

A szerző a Svájcban két helyütt egy-egy példányban előforduló *Fagus silvatica* L., *lusus pyramidalis* Petz et Kirchner méreteit, lelőhelyét írja le.

Barbey: A síkvidéki vörösfenyő élettana. (Biologie du mélèze en plaine.) 113—117. old.

Seyte község határában (Vaud kantonban) 480 m magasságban a széltől oda hordott magból kelt vörösfenyő-csoport 70 éves törzseinek magassága átlagosan 27 m, mellmagassági átmérőjük pedig 35—45 cm. A fák épek és egészségesek, a termőhely nyilván teljesen megfelel nekik.

Hess E.: A fű hatása a vadpatakok vízgyűjtő medencéjében. (L'action de l'herbe dans les bassins de réception des torrents.) 121—127. old.

Kísérleti eredmények tanúsága szerint a hegyoldalakon a fűnek nemcsak az a szerepe, hogy a vízlefolyás sebességét csökkentse, hanem főként az, hogy a talaj fizikai összetételét is előnyösen befolyásolja. A gyökerek lazítják a talajt, s ezért az sokkal nagyobb mennyiségű vizet tud befogadni, mint a fűvel nem fedett vagy legeltetett terület.

J. P. C.: Piramisalakú hegyi-juhar. (Frable de montagne pyramidal.) 128—129. old.

A Svájcban, Neuchatel kantonban talált egyetlen példány mellmagassági átmérője: 201 cm, magassága: 13 m, koronájának az átmérője: 6×4 m. Teljes neve: *Acer pseudoplatanus* L., var. *typicum* Pax, subvar. *quinquelobum* Scheverin, forma *pyramidalis* Nichols. A szerző a fa fényképét is bemutatja.

Jungo: Építsünk fából! (Construisons en bois.) 146—150. old.

Teljesen fából készült fedett hidat mutat be több képen. A faszindellyel fedett tetőzet az időjárás viszontagságai ellen védi a híd tartószerkezetét, amelynek telítetlen fa az anyaga.

Petitmermet: Az erdőgazdaság és az 1942-es háborús esztendő faellátása. (*L'économie forestière et la question du bois dans l'année de guerre 1942.*) 170—176. old.

Svájcnak fában, különösen tűzifában megnövekedett szükségleteit csak célszerű, erélyes intézkedésekkel lehet biztosítani az erdők okszerűtlen, túlzott igénybevétele nélkül. Az intézkedéseknek az egyes faválasztékok megfelelő elosztásáról, a szállítás megkönnyebbitéséről és a szükséges munkaerő biztosításáról kell gondoskodniok.

REVUE DES EAUX ET FORÊTS. 1942. évi 3—8. sz.

Bauby: Folyómedrek karbahozatala a provencai Alpokban. (*L'amélioration des lits de rivières dans les Alpes provençales.*) 141—156. old.

A vadpatakszerű vízfolyásoknak, különösen a Durance és Buëch folyóknak s azok mellékveizeinek a szabályozását sürgeti. Az árvizek elleni védekezésben igen fontos szerep jut itt a vízgyűjtő-medencékben végzendő erdősitéseknek.

Harlé: A nyugati Pireneusok erdei. (*Les forêts de l'Ouest des Pyrénées. Leur traitement.*) 217—232. old.

Két francia megyének (Basses-Pyrénées és Hautes-Pyrénées) az erdőgazdasági viszonyait, az erdők tulajdonjog, fafaj és üzemmód szerinti megoszlását ismerteti.

Granger: A kopárfásítás költségei (*Finances et reboisement.*) 233—243. old.

A szerző a franciaországi viszonyok alapján s a mennyiségtan igénybevételével bírálja a kopárfásítási költségek megállapításának a módjait. Az érvényben lévő törvények olyan értelmű megváltoztatását is követeli, hogy az önkéntes kopárfásítással a birtokosnak biztosított kedvezményeket a birtokos halála után, annak törvényes utódai is élvezhessék.

Pardé: A kocsányos- és a kocsánytalan-tölgy Franciaország északkeleti vidékének erdeiben. (*Le chêne pédonculé et le chêne rouvre dans les forêts de la région du nord-est de la France.*) 297—317. old.

A szerző a *Quercus pedunculata* Ehrh. és a *Quercus sessiliflora* Sm. tenyészetét, valamint a különböző üzemmódokban történő kezelését írja le, s kiterjeszkedik a két tölgyfaj ottani károsítóira is.

Paillié: A kemence-szenítési eljárás tökéletesbitése a „Carbostat Terrat” útján. (*Un amélioration à la carbonisation par four: le Carbostat Terrat.*) 318—321. old.

A szenítő-kemencét *Terrat* francia mérnök olyan csőszerkezettel látja el, amelyik a szenítő eljárást tökéletesebbé teszi s jelentékeny munkaerő-megtakarítást eredményez.

Guislain: Az üzemtervek felülvizsgálata 1941-ben. (*De la revision des aménagements en 1941.*) 337—343. old.

A francia államerdészet az üzemtervek esedékes felülvizsgálatát 1941-ben csak olyan mértékben hajtotta végre, amennyire ezt az erdőkezelő személyzet más oldalú erős elfoglaltsága s a nagy munkahiány megengedte. A szerző leírja a száraló üzemmódban kezelt erdők üzemtervének leegyszerűsített felülvizsgálatát; ennek az a lényege, hogy részletes ellenőrző felvételeket csak kisebb, de az átlagos állományviszonyokat hűségesen mutató területeken végeznek.

Rabouille: Kopárfásítás. (Le reboisement.) 391—394. old.

A szerző sürgeti, hogy Franciaországban is mielőbb vezessék be az erdősítési célokra felhasználandó fmagvak származásának kötelező felülvizsgálatát. Az erdősítéseket is jól kiképzett szakmunkásokkal kell végeztetni.

LES A DREVO. 1942. 43/44—50/52. sz.

Bevelagua: Újrendszerű vetőgép. (Odstránenie skolkovania sadešic vo skolkách vypestovaním silných lesnýh sadenic prismo zo semena.) 43/44. sz. 9—10 old.

A „Semsad“ néven forgalomba hozott, erdei-, lúç- és veresfenyőmag vetésére szolgáló gép előnyei: 1. területegységenként csak harmadrész annyi vetőmag szükséges, mint más gépek alkalmazása esetén; 2. a ritkább vetés folytán feleslegessé válik az átiskolázás; 3. tetemes költségmegtakarítás; 4. az ezzel a géppel vetett csemeték annyira erőteljesek, hogy kiülteve lényegesen kisebb a pótlás szüksége; 5. közvetlenül erdősítés céljaira történő vetéshez is felhasználható, és a kézzel való vetésnél egyszerűbb és gyorsabb munkát biztosít; 6. olcsó ára 40.000 csemete nevelésével 2 év alatt törleszti a befektetési költséget.

Macko: A termelési apadékok. (Straty pri výrobe drevnej hmoty.) 45—46. sz. 1—2. old.

A szlovák gazdasági minisztériumnak 1941. évi december hó 6-án kiadott IX—4524/1—1941. sz. rendeletét ismerteti, amely az apadékok bemérésre és elszámolásra vonatkozólag részletes utasításokat tartalmaz.

— : **A fa tartósságának a meghosszabbítására szolgáló szerek. (Prostriedok k predĺženiu trvanlivosti dreva.)** 45/46. sz. 4—7. old.

A „Deutscher Holzanzeiger“-ből átvett közlemény azokat a gazdasági, üzemi, tárolási és telítési (vegyi) eljárásokat ismerteti, amelyek eddig a gyakorlatban is jól beváltak.

Gerlachov: Jelentés a 174/1939. sz. kormányrendelet végrehajtásával kapcsolatos tevékenységről (Zpráva o činnosť spojenej s prevádzaním vládného mariadenia číslo 174/22.) 47/49. sz. 1—3. old.

Az erdők teljesítőképességének a biztosítását már Szlovákia is a tenyészanyag megfelelő kiválasztásával kezdi. Az idézett kormányrendelet értelmében csak kifogástalan minőségű, őshonos állományokból szabad a jövőben magot gyűjteni, ezekről megfelelő törzskönyvet kell felfektetni.

A szerző az eddig végzett munkát és a továbbiakban követendő szempontokat ismerteti.

Mühlstep: Ipari gázok okozta erdei károk. (Škody na lesoch spôsobené priemyslowými plynmi.) 50/52. sz. 3—4. old

A nálunk — Istennek hála — kevésbé ismert jelenségről ad rövid, de kitűnő áttekintést.